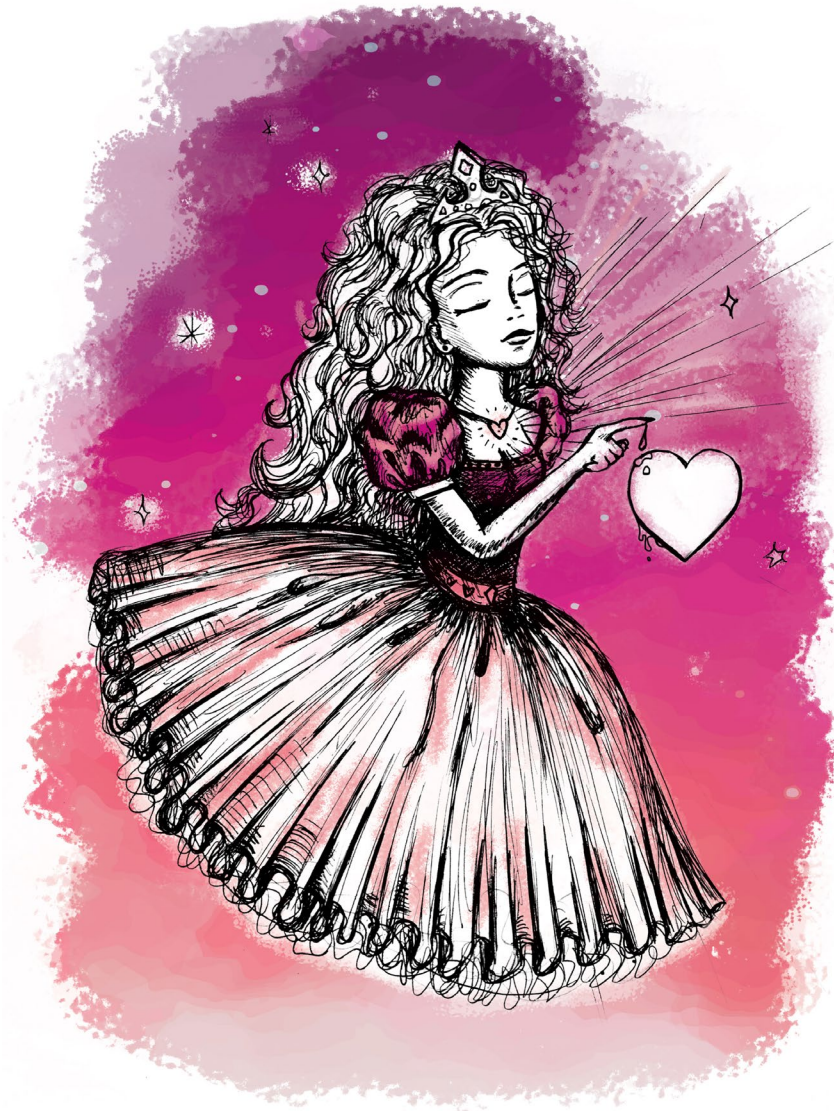

Die Dronkmansgang Prins

deur Mayurie Pandaram

Eens op 'n tyd, in 'n land ver van hier, het daar 'n prinses gewoon wat daarvan gedroom het om 'n lewe te lei waarop sy trots kon wees.

Haar pa was die koning van die Outoregressiewe (AR) -nasie, en haar ma was die koningin van die Bewegendegemiddelde (MA) -nasie. Toe hulle met mekaar trou, het hulle 'n sterk alliansie tussen die twee nasies gesluit en dit tot een herdoop: die Koninkryk van Outoregressiewe Bewegendegemiddeldes (ARMA).

Prinses Esmeralda was die brug tussen hierdie twee ryke en was bestem om eendag as koningin oor ARMA te regeer. Daar was net een struikelblok: sy het nie 'n koning aan haar sy gehad nie. Esmeralda het daarom 'n wêreldwye proklamasie uitgevaardig met die boodskap dat sy met die een wat kon bewys dat hul hart rein was, sou trou.

In haar ouers se koninkryk was reinheid van hart gemeet aan of die persoon (proses) se hart witruis bevat het, of nie. As daar witruis teenwoordig was, was dit 'n teken dat die persoon se hart onrein was. Dit het as die Dronkmansgang bekendgestaan.

16

Die ARMA-nasie was in konflik met 'n ander nasie: die Outoregressiewe Geïntegreerde Bewegendegemiddelde-nasie (ARIMA). Waar die ARMA-mense vredeliewend was en aan hul gevestigde tradisies (stasionariteit) vasgeklou het, was die ARIMA-mense voortdurend op soek na vooruitgang (nie-stasionariteit) en het hulle die grense van die wetenskap probeer verskuif. Die ARMA-ryk het geglo dat ARIMA met al hul sogenaamde vooruitgang besig was om van dit wat natuurlik is, weg te dryf.

Die prins van hierdie verhaal, Rohan, was van ARIMA afkomstig. Die prinses se proklamasie het sy nuuskierigheid geprikkel.

“Hoe gaan ek myself aan hierdie prinses met die reinste hart bewys,” het hy gewonder, “as my nasie so in onguns by haar ouers is?”

Rohan was onbewus daarvan dat sy pa, Koning Salmaan, reeds sy belangstelling in die prinses opgemerk het. Hy sou sorg dat Rohan haar so nooit as te nimmer ontmoet nie — want as hulle sou trou, sou ARIMA se koninkryk ondergaan. Al die wetenskaplike vooruitgang wat onder sy leiding bereik is, sou vergete raak en die mense sou op hul louere rus. Die koning se plan was eenvoudig maar slinks: hy sou sy seun laat glo dat Esmeralda nooit met hom sou trou nie, selfs al sou hy as “rein van hart” bevind word.

Een dag het Koning Salmaan vir Rohan na sy koninklike kamer ontbied om die ARIMA-nasie se toekoms te bespreek. Rohan was salig onbewus dat sy pa sou sê dat hul bloedlyn glad nie adellik was nie en dat sy hart dus nie rein was nie.

“Seun, bring vir my daardie boek met die titel ‘Voorgeslagte se Toetse’,” het hy gesê en na die boekrak aan sy regterkant gewys. Rohan het nader gestap en die swaar boek eerbiedig opgetel. “Wat is dit, Vader?” het Rohan onskuldig gevra. “Dit is ons koninklike stamboek. Vandag gaan jy leer oor die familie wat gekies is om ons volk te regeer.”

Rohan se belangstelling was geprikkel en al sy aandag was op sy pa gevestig.

Koning Salmaan het verduidelik: “Lank gelede, aan die begin van die Tydreeds-era, het die god van wiskunde, Johan, die suiwerste ARIMA-bloedlyn gekies om oor ons mense te regeer. Vir baie jare het hulle met 'n ysterhand regeer en groot wetenskaplike vordering gemaak. Maar toe breek daar 'n burgeroorlog uit, en die koninklike familie moes vir hul lewens vlug. Daar word gereken dat die hele bloedlyn daardie nag tot 'n einde gekom het. Die volgende oggend het die man wat die oorlog begin het, jou oupa, die ARIMA-troon oorgeneem en van toe af was ons familie die heersers van die land.”

17

“Vader, beteken dit ons familie was nooit werklik koninklik nie? Is ons nie eers familie van die koninklikes, soos U my van kleins af vertel het nie?” het Rohan gevra en geleidelik besef wat aan hom openbaar word.

“Presies, my seun,” het die koning geantwoord, met 'n glinstering in sy oog.

Rohan het toe besef dat hy nooit sy reinheid van hart aan Prinses Esmeralda kan bewys as sy voorvaders troonrowers was.

Rohan se hart was gebreek. Hy het by die koning se kamer uitgehardloop en verslae na die paleis se kombuis gevlug, waar die sjef Ameer wat soos 'n pa vir hom was, hom met 'n glas melk en 'n stuk

oorskietkoek aangetref het. Hy het Rohan gevra wat skort en Rohan het met groot huiwering oor die afgelope uur se gebeure gepraat.

“Weet jy”, het Sjef Ameer geantwoord, “die legende onder die burgers stem nie ooreen met jou pa se weergawe nie.”

“Wat bedoel jy, Ameer?”

“Die mense sê die bloedlyn het nie daardie nag geëindig nie. Omdat jou vader alleen wou regeer, is daar vertel dat jou moeder, die koningin, die baba verloor het en dat hulle 'n ander vrou se kind vir haar gegee het om groot te maak. Voor jou moeder gesterf het, het sy vir my vertel dat JY die regte opvolger van die ARIMA-troon is. Nie jou vader nie.”

Toe hy dit hoor, was Rohan vasgevang in 'n dilemma: hoe kon hy sy geboortereg én sy reinheid van hart aan Esmeralda bewys? Hy het uit sy lesse onthou dat slegs 'n DNS (Ljung-Box)-toets sou kon wys of sy hart rein was. As sy hart rein was, sou sy bloeditpe (p-waarde van die Ljung-Box toetsstatistiek) veel laer as die gemiddelde bloeditpe betekenispeil wees. Sjef Ameer het hom aangemoedig om na die ARMA-nasie se beste dokters te gaan vir die toets, aangesien sy veiligheid in die ARIMA-nasie in gevaar was terwyl sy vader nog regeer het. Rohan het sy tasse gepak en die lang reis na die ARMA-nasie aangepak, waar hy die DNS-toets deur die beste dokters wat ARMA kon bied, laat doen het.

Toe die uitslae terugkom, kon hy aan Prinses Esmeralda bewys dat sy hart rein was en hy het boonop genoeg ondersteuners gewerf om die troon van ARIMA op regmatige wyse te bestyg.

Toe Esmeralda se ouers die ARMA-koninkryk aan haar oordra, het Koning Rohan en Koningin Esmeralda haar ouers se werk voortgesit. Hulle het hul ryke verenig en liefde, vrede, tradisies en wetenskaplike vooruitgang vir al hul onderdane gebring.

